

WER KWO ORD ELIJK

5 OPVATTINGEN OVER
INVESTEREN, GEVEN, WERKEN, AMBIËREN EN BESCHOUWEN

INCLUSIEF JAARCIJFERS 2003

VOORWOORD

Het verslagjaar 2003 begon onder een slecht gesternte. Het jaar was nauwelijks begonnen of Johan Stekelenburg, onze secretaris, kreeg te horen dat hij een levensbedreigende ziekte had. Ondanks zijn strijd lust, kon hij die strijd niet winnen en overleed Johan in september 2003. Zijn overlijden was hét dieptepunt in vijf jaar Start Foundation. Maar we vergeten nooit dat mede dankzij zijn inzet Start Foundation als maatschappelijk investeerder op de kaart is gezet.

De eerste vier jaaroverzichten werden vastgelegd in de kleine boekjes die we vanaf 1999 gepubliceerd hebben. We vonden het tijd worden voor weer wat anders. In ons tijdschrift S-magazine leest u alle wetenswaardigheden over onze projecten. Op onze internetsite is bijna dagelijks vers nieuws te lezen over ons werkteerrein en onze activiteiten. Daarom kiezen we nu voor diepgang. Toegegeven, u moet er even de tijd voor nemen. Maar we zullen u niet teleurstellen. We hebben vier op hun vakgebied gerenommeerde mensen gevraagd hun visie te geven op thema's die ons erg bezighouden: Werken, Beschouwen, Geven en Investeren. Het zijn werkwoorden die als geen ander ons werken domineren. Daar hebben we Ambiéren aan toegevoegd, want zonder gezonde eerzucht en de wens om dingen voor elkaar te krijgen zou het fundament onder ons werk compleet wegvallen.

Natuurlijk ontbreken de feiten en cijfers over 2003 niet. Die zijn opgenomen in een apart katern. 2003 markeerde dus het eerste lustrum van Start Foundation. De eerste vijf jaar van het fonds werden op geheel eigen wijze afgesloten, namelijk met de invoering van een nieuwe huisstijl. En dat was weer het gevolg van het feit dat het fonds in 2002 na de verkoop van Start aan United Services Group N.V. niet meer gelieerd was aan uitzendorganisatie Start.

In vijf jaar tijd op eigen benen; dat is best snel. En op de lauweren rusten is er niet bij. Start Foundation blijft volop in beweging en heeft een consistente lijn gevonden die ieder jaar succesvoller verder wordt uitgebouwd. De resultaten van de projecten, de forse toename van media-aandacht en van partijen die samenwerking komen zoeken, de grote tevredenheid van de 'gebruikers' van onze diensten en het werkplezier van de medewerkers zijn belangrijke indicatoren voor het welslagen van onze missie; streven naar een arbeidsmarkt waar iedereen welkom is. Echter, het kan altijd beter en daar blijven we aan werken.

Bert de Vries
Voorzitter

INHOUDSOPGAVE

Werkwoordelijk

Voorwoord	1
Paul de Beer - Werken	4
Robyn	8
Jed Emerson - Investeren	10
Khalid	14
Bisschop Muskens - Beschouwen	16
Philippe	20
Elske ter Veld & Jos Verhoeven - Ambiéren	22
Jan	24
Theo Schuyt - Geven	26
Lauri	30

Jaaroverzicht 2003

Inleiding	34
Aanvragen	35
Financiën	38
Balans	40
Organisatie en bestuur	42
Maatschappelijk nut en rol	43
Bijlage - Nieuwe projecten 2003	46

AMBITIE You only live twice, once for yourself en once for your dreams. Elske ter Veld **Ambitie** is een essentiële voorwaarde. Jos Verhoeven **BESCHOUWEN**

Arbeid is een mensenrecht. Bisschop Muskens **WERKEN** Op het hoogtepunt van de economische boom waren er nog altijd honderd duizenden mensen voor wie er geen plek op de arbeidsmarkt was. Paul de

Beer **GEVEN** Geven is van alle tijden en van alle culturen.

Theo Schuyt **INVESTEREN** Het is zinloos 5% van je activa te gebruiken om te proberen iets te bewerkstelligen, wanneer je met de overige 95% iets doet dat daar mogelijk totaal tegenin druist. Jed Emerson

W W E R K E N

door:
Paul de Beer

We schrijven 1998. De bomen lijken in Nederland tot in de hemel te groeien. Zelfs de meest nuchtere econoom raakt in de ban van 'de nieuwe economie', die ons ongekende groei en welvaart lijkt te beloven. In Nederland komt daar nog eens het wonder van het poldermodel bovenop: niet alleen de economie, maar ook de arbeidsmarkt groeit als kool. Het moment nadert dat de laatste werkloze aan een baan wordt geholpen. De 'gouden' jaren zestig van volledige werkgelegenheid lijken terug te keren.

Echter, ook op het hoogtepunt van de economische *boom* waren er nog altijd honderdduizenden mensen voor wie er geen plek op de arbeidsmarkt was. Zelfs op een krappe arbeidsmarkt, toen werkgevers klaagden over het gebrek aan personeel, ondervonden mensen met een lichamelijke handicap, met gebrekkige kennis van de Nederlandse taal, met een drugsprobleem of met een strafblad vaak onoverkomelijke hindernissen om aan werk te komen. De overheid probeerde hier iets aan te doen met een reeks van maatregelen om de 'onderkant' van de arbeidsmarkt beter te laten functioneren. Zo kregen werkgevers een belastingkorting voor werknemers die op of vlak boven het minimumloon zaten (de SPAK) en voor het in dienst nemen van langdurig werklozen (de VLW).

De Wet-Rea bood subsidies aan werkgevers die een arbeidsongeschikte in dienst namen. In de publieke sector was een groot aantal gesubsidieerde banen geschapen: de Melkertbanen, later omgedoopt in ID (Instroom/Doorstroom) banen. Hoewel deskundigen van mening verschillen over de doeltreffendheid van deze arbeidsmarktmaatregelen, bestaat er weinig twijfel over dat zij vele duizenden kansarmen een opstap naar de arbeidsmarkt boden. Tegelijkertijd werden ook deze arbeidsmarktmaatregelen gekenmerkt door het verschijnsel van afroming: zelfs binnen de doelgroep van kansarme werkzoekenden zijn het de meest kansrijken die het eerst aan werk worden geholpen. Daardoor wist ook dit activerende arbeidsmarktbeleid een aanzienlijke groep mensen met een (zeer) grote afstand tot de arbeidsmarkt niet te bereiken. Voor Start Foundation was dit een belangrijke

reden om kleinschalige projecten te subsidiëren die zich juist richtten op groepen die in het 'officiële' arbeidsmarktbeleid tussen wal en schip vallen. Vijf jaar later, in 2003, was de situatie op de arbeidsmarkt totaal veranderd. Wie oog heeft voor de ontwikkelingen op wat langere termijn, kon niet echt verbaasd zijn dat na de sterke economische en werkgelegenheidsgroei van de tweede helft van de jaren negentig een periode van economische stagnatie en oplopende werkloosheid volgde. Dit is nu eenmaal de ijzeren regelmaat van de economische conjunctuur. Na eerdere economische recessies van 1973-74, 1981-84 en 1993-94 kon je erop wachten dat de economie rond 2003 weer in een dal terecht zou komen. Van een werkgelegenheidswonder veranderde het poldermodel binnen luttele jaren in een achterblijver. Na een reeks van jaren beter te hebben gepresteerd dan de meeste andere EU-landen, behoort Nederland nu weer tot de Europese achterhoede. Zoals altijd zijn het de zwakste groepen op de arbeidsmarkt die het eerst de gevolgen ondervinden van de verslechterende economie. Nieuwkomers op de arbeidsmarkt, zoals schoolverlaters, herintredende vrouwen en immigranten, merken het onmiddellijk als de banengroei tot stilstand komt en het aantal vacatures terugloopt. Het is wrang, dat juist in een periode van oplopende werkloosheid, waarin de kansen van zwakke groepen op de arbeidsmarkt snel verslechteren, de regering fors bezuinigt op het arbeidsmarktbeleid voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Zo is er veel minder geld beschikbaar voor gesubsidieerde banen en wordt de subsidie voor laagbetaald werk (de SPAK) afgeschaft. Juist de groepen die toch al het sterkst de gevolgen van de economische recessie ondervinden, dreigen hiervan slachtoffer te worden. De vooruitgang die in de afgelopen vijf jaar is geboekt in het verbeteren van de arbeidspositie van kwetsbare groepen, dreigt hiermee weer verloren te gaan. Zo is de werkloosheid onder allochtonen, die hard bezig waren hun achterstand ten opzichte van autochtonen in te lopen, in 2003 weer sterk opgelopen. Het overheidsbeleid draagt er op deze wijze toe bij de gevolgen van de economische conjunctuur niet te verzwakken, maar te versterken. Zolang het economisch goed gaat komt men gemakkelijk in de verleiding om te denken dat de grootste problemen op de arbeidsmarkt zijn

WER KEN

opgelost. Maar zodra de economie in een recessie terechtkomt, blijkt dit grotendeels schijn te zijn en duiken de oude problemen opnieuw op. Aldus doet het overheidsbeleid zelf afbreuk aan een structurele verbetering van de arbeidsmarktpositie van kwetsbare groepen.

Welke vooruitzichten bieden de komende jaren? Net zoals we in de opgaande fase van de conjunctuur, in de tweede helft van de jaren negentig, ten onrechte meenden dat hieraan geen einde zou komen, moeten we ons zelf, in de neergaande conjunctuurfase, niet nodeloos in de put praten. Hoe ongunstig de huidige situatie op de arbeidsmarkt ook mag zijn, er is geen reden waarom dit jarenlang zo zou blijven. De kans is groot dat de werkgelegenheid binnen één of twee jaar weer aantrekt en dat vervolgens, met enige vertraging, ook de werkloosheid zal gaan dalen. Als gevolg van de vergrijzing van de beroepsbevolking – de komende jaren gaan de babyboomers massaal met pensioen – zou er over een jaar of vier wel eens een tekort aan arbeidskrachten kunnen ontstaan. De kansarme groepen die nu niet aan de slag komen, zijn daarmee echter niet geholpen. Welke boodschap hebben zij eraan dat de arbeidsmarkt over drie of vier jaar weer een stuk gunstiger zal

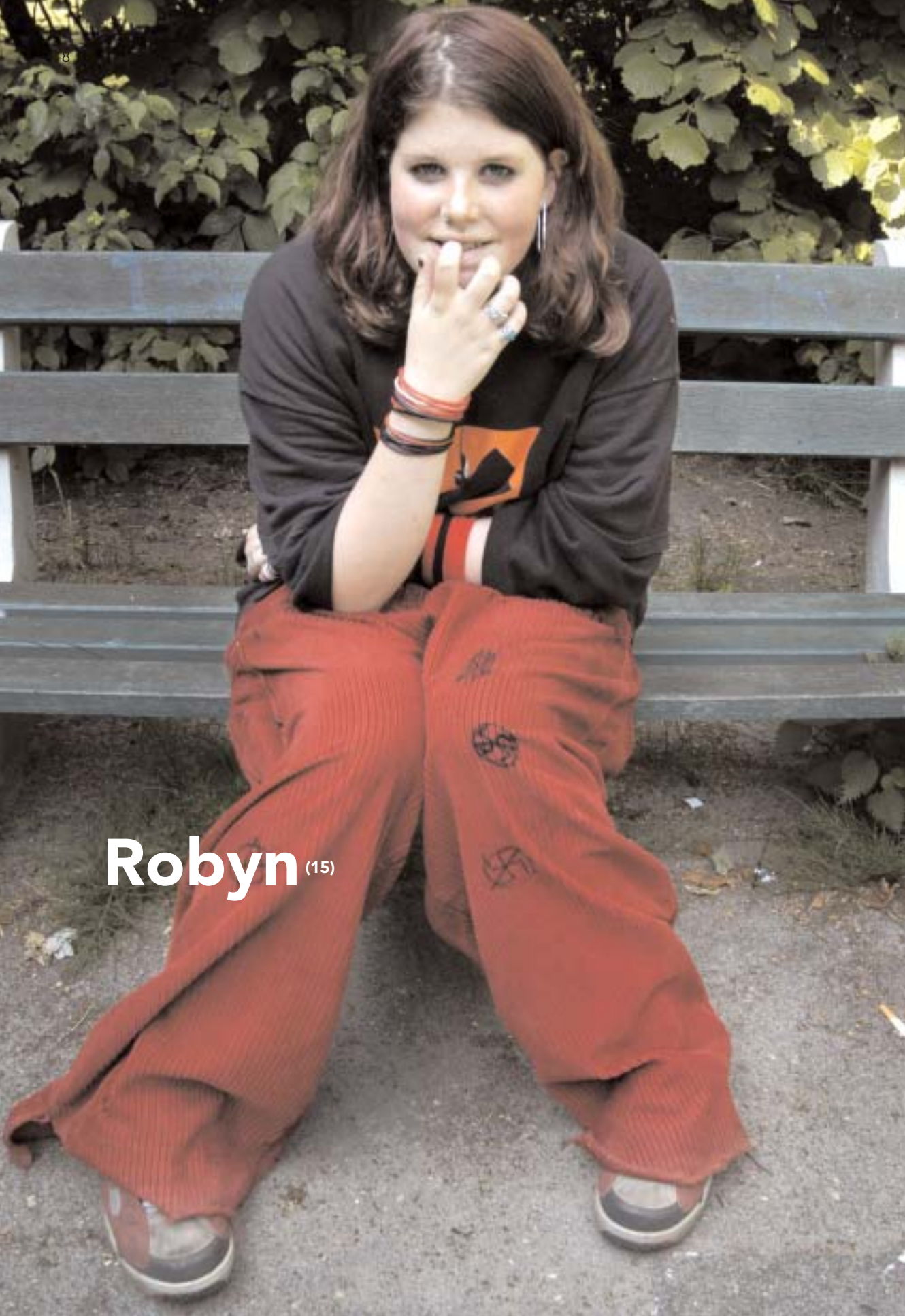

Dr. Paul de Beer (1957) is bijzonder hoogleraar arbeidsverhoudingen aan de Universiteit van Amsterdam. Eerder was hij als onderzoeker arbeidsmarktbeleid verbonden aan het Sociaal Cultureel Planbureau en aan de wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. Sinds 1999 is Paul de Beer lid van de Raad van Advies van Start Foundation.

zijn? Het risico is groot, dat als zij nu werkeloos aan de kant (moeten) blijven staan, zij over een paar jaar des te meer moeite zullen hebben om te profiteren van de aantrekkende arbeidsmarkt. Werkgevers zullen dan wellicht eerder arbeidskrachten aantrekken uit de nieuwe EU-landen dan in zee te gaan met werklozen of (gedeeltelijk) arbeidsongeschikten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. We kunnen daarom niet volstaan met afwachten tot de arbeidsmarkt weer aantrekt. Juist nu moet er worden geïnvesteerd in kansarme groepen in de marge van de arbeidsmarkt.

Concreet zou dit kunnen betekenen dat, zoals in EU-verband is afgesproken, alle werklozen binnen een half jaar een reëel aanbod krijgen om hun arbeidsmarktpositie te verbeteren. Daarbij dient het om meer te gaan dan een controle op hun zoekgedrag of een heroriëntatiegesprek. Na een half jaar zou iedere werkloze ofwel een scholingstraject moeten volgen, dat daarna reële perspectieven op werk biedt, ofwel op een werkervaringsplaats of gesubsidieerde baan aan de slag moeten kunnen, ofwel –in geval van meer kansrijke werkzoekenden – actief moeten worden begeleid bij het zoeken naar werk. Op het moment dat de banengroei aantrekt en het aantal vacatures

toeneemt, zullen alle werklozen dan snel op een reguliere baan aan het werk kunnen gaan. Daarnaast zal er altijd een groep blijven voor wie dit doel te hoog gegrepen is, of die speciale en intensieve begeleiding nodig heeft om de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Zij voldoen vaak net niet aan de criteria voor het 'gewone' arbeidsmarktbeleid. Voor deze groepen zijn specifieke kleinschalige, toegespitste projecten het aangewezen middel. Projecten die niet gebonden zijn aan allerlei formele regels en waarbinnen volop ruimte is om te experimenteren met nieuwe methodieken. Het zou mooi zijn als de overheid hiervoor voldoende ruimte en middelen beschikbaar zou stellen. Maar zo lang dit niet het geval is, tracht Start Foundation zo goed en zo kwaad als mogelijk in deze leemte te voorzien.

Robyn ⁽¹⁵⁾

Robyn Ferron zit in de derde klas van de technische school en doet Consumptief (Breed). Maar of ze straks verder beroepsmatig aan de slag gaat met koken of serveren? Waarschijnlijk niet, ze denkt erover om via het ROC verder te gaan met uiterlijke verzorging.

“Of ik wel eens nadenk over een baan, over werken, over een carrière? Jawel, maar wat precies weet ik nog niet. Kapster misschien. Of visagiste. En tattoos en piercings zetten lijkt me ook wel wat.”

INVE STER EN

door:
Jed Emerson

De Nathan Cummings Foundation uit New York is een fonds met \$ 350 miljoen vermogen dat ijvert voor een betere ecologische balans in de samenleving. Vanuit die missie werd in 2003 ruim \$ 650.000,- uitgegeven aan milieuprojecten voor o.a. de varkenssector. Tegelijkertijd bezat de Cummings Foundation een aandelenpakket ter waarde van ruim \$ 700.000,- in Smithfield Foods. De grootste verwerker van varkensproducten ter wereld én een bedrijf met een bedenkelijke reputatie want het wordt verdacht van ernstige milieuovertredingen...

De Cummings Foundation is beslist niet het enige fonds dat deze inconsistentie laat zien. Vermogensfondsen zijn afhankelijk van het rendement op hun vermogen om de doelstellingen te verwezenlijken. Hoe dat rendement tot stand komt, krijgt tot nu toe weinig aandacht. Feitelijk heeft Cummings Foundation een 'firewall' tussen het fondsmanagement en de subsidieverstrekking – een duidelijke scheiding die correspondeert met de werkwijze van de meeste stichtingen. Het achterliggend idee is een strikte scheiding tussen zaken en maatschappelijk doel. En dat is toch merkwaardig. Ik noem dat het 'beleggingsgat': de kloof tussen het 'financiële kapitaal' dat fondsen beleggen in economische waarde en het 'maatschappelijk kapitaal' waarmee fondsen streven naar investeringen in maatschappelijke waarde. Alle fondsen zouden ten doel moeten hebben dit gat te overbruggen en te zorgen voor een zo groot mogelijk totaalpakket aan mogelijk rendement; dus én financieel én maatschappelijk en op milieugebied.

Volgens het Foundation Center, een non-profitorganisatie die trends binnen stichtingen in de USA volgt, groeit het aantal subsidieverstrekende stichtingen gestaag. Van 32.000 in 1991 tot bijna 62.000 nu. Volgens schattingen van diezelfde organisatie hebben die fondsen een vermogen van \$ 476,8 miljard en gaven zij in 2002 naar schatting \$ 30,3 miljard weg, ofwel 6,35%. In de USA is een jaarlijkse uitbetaling van 5% van het vermogen van een fonds het wettelijke minimum. Maar veel fondsen hanteren dit getal als ware dit

het maximum. De ruim 55.000 onafhankelijke fondsen gaven in 2001 ca. 5,8% van hun vermogen weg. Dat gebeurde volgens de traditie dat de primaire verantwoordelijkheid van de beheerders van de fondsen bestaat uit een verstandig beheer van het financiële vermogen, zodat er altijd extra middelen zijn om een rendement van 5% voor subsidieverlening te genereren.

Voor foundations is hun raison d'être het creëren van 'maatschappelijke waarde'. Om zo te voorzien in een openbaar goed dat traditioneel niet door de markt wordt gegeneerd. Echter, door zich te richten op hun taak van verstrekkers van charitatieve giften, belanden veel fondsen in praktijken die meer weg hebben van strategieën voor kapitaalverspreiding dan van het daadwerkelijk creëren van waarde. Uit onderzoek blijkt dat ruim 82% van fondsen bij het beheren van hun financiële vermogen - het belangrijkste economische hulpmiddel voor het vervullen van de opdracht van hun organisatie - niet let op het maatschappelijk nut of de gevolgen voor het milieu. Deze fondsen meten het succes van hun beleggingen zuiver op financiële basis.

Voor het overgrote deel van de stichtingen zijn subsidies de enige wijze waarop zij hun missie vervullen. In de praktijk betekent dit dat voor de meeste stichtingen 5% van het kapitaalrendement wordt toegewezen voor het behalen van 100% van de totale maatschappelijke opdracht van de instelling. En dat 95% van het kapitaalvermogen wordt beheerd voor het behalen van een steeds grotere financiële waarde, waarbij de maatschappelijke opdracht van die instelling geheel buiten beschouwing blijft.

Wanneer het de intentie van de stichting is gewoonweg haar eigen bestaan te verzekeren en jaarlijks 5% van haar vermogen aan charitatieve doelen te besteden, prima. Een dergelijke strategie kan precies datgene zijn wat donateurs en bestuur bedoelen. Maar als de strategie niet alleen gericht is op maximalisatie van financiële waarde, maar óók op maatschappelijke én milieuw waarde dan moet er een andere koers gevaren worden. Dat kan door de implementatie van een zogeheten waarde-maximaliserende strategie, waarbij ik vijf manieren onderscheid.

INVE STER EN

1) Beleg betrokken

Het fonds gaat te werk als een 'geëngageerde kapitalist' en daagt bedrijven waarin het heeft belegd consistent uit de totale prestaties te verbeteren door meer aandacht te geven aan de maatschappelijke en milieufactoren waarmee het bedrijf te maken heeft. Zo kunnen stichtingen bedrijven waarin zij belegd hebben stimuleren zich te houden aan vastgestelde codes. Ook kunnen ze ondernemingen pressen te zorgen voor een grotere transparantie voor zowel aandeelhouders als belanghebbenden. De meest directe manier is door gewoonweg actief en strategisch gebruik te maken van de stemvolmachten.

2) Beleg maatschappelijk verantwoord

De positief waarderingsraamwerk methode gaat ervan uit dat bedrijven met goede milieupraktijken een hoger financieel rendement zullen genereren door het vermijden van rechtszaken en boetes. Beleggingsadviseurs zoals Innovest maken gebruik van een dergelijk raamwerk om stichtingen, pensioenfondsen en andere vermogensmanagers te begeleiden bij het creëren van portfolio's die een

traditionele diversificatie behouden en toch binnen een bepaalde sectorgroep de 'topklasse' weten te selecteren. Een tweede benadering is die van het 'screenen' van beleggingen en niet te beleggen in bedrijven met activiteiten die strijdig zijn met de missie van het fonds. "Het is zinloos 5% van je activa te gebruiken om te proberen iets te bewerkstelligen, wanneer je met de overige 95 procent iets doet dat daar mogelijk totaal tegenin druipt", aldus Victor De Luca, directeur van de Noyes Foundation, die in 2002 voor zo'n \$ 4 miljoen aan subsidies verstrekte: "Wij proberen 100% van onze activa te gebruiken voor het stimuleren van onze waarden."

3) Beleg in MKB-bedrijven.

De belangrijkste 'drivers' voor het scheppen van banen en marktinnovatie zijn de kleine en middelgrote bedrijven (MKB). Een fonds dat zich richt op het scheppen van betere economische kansen of diversificatie van de algehele economie wil bewerkstelligen, kan opkomende kleine en middelgrote bedrijven identificeren en daarin beleggen. Dergelijke bedrijven hebben vaak

Jed Emerson (45) is als docent verbonden aan de Stanford Graduate School of Business. Eerder was hij verbonden aan de Harvard Business School. Hij is tevens bestuurder van de Hewlett Foundation en initiator van de Social Return On Investment (SROI) methodiek. De Nonprofit Times heeft Emerson tweemaal genoemd als één van de TOP 50 meest invloedrijke mensen in de non-profitsector in de Verenigde Staten.

kapitaal nodig volgens voorwaarden die de gangbare markt niet biedt.

4) Beleg 'onder de markt'

Een fonds dat een dergelijke benadering hanteert is de Heron Foundation (New York City) met als missie mensen met een laag inkomen te helpen kapitaalkrachtiger te worden door eigen huizenbezit, toegang tot kapitaal, het opzetten van bedrijven en kwalitatief goede kinderopvang. Dit fonds was de eerste vijf jaar tamelijk traditioneel en gaf jaarlijks 5% van haar activa uit. Vanaf 1997 besloot het bestuur dat het manieren wilde zoeken om meer van de beheerde activa van de stichting te gebruiken voor missieondersteunende activiteiten. Zo verstrekte het een 5-jarige lening van \$250.000,- onder de marktrente aan Greyston Bakery (leverancier van Ben & Jerry) voor een nieuwe productie-eenheid. Greyston heeft 65 'kansarme' arbeiders in dienst en leidt deze op, waaronder werknemers die net uit de gevangenis zijn gekomen.

5) Beleg risicovol in duurzamere productie

Kapitaal kan ook ingezet worden om te investeren in 'concurrerende' productiemethoden waarbij van meet af aan meer rekening gehouden wordt met mens en milieu. Met hulp van een strategie die beter aansluit op de expertise, energie en het kapitaal van de particuliere sector kan het fonds laten zien aan de wereld van investeerders dat er ook rendement gemaakt kan worden op alternatieve manieren.

Tot slot. Fondsen dienen te erkennen dat doneren slechts één hulpmiddel is waarover zij beschikken. Toestaan dat activa buiten beschouwing blijven is strijdig met de verantwoordelijkheid van een goede doel organisatie om alle middelen en werkwijzen in te zetten op de doelen en belangen van de organisatie. Beleg dus met beleid. Fondsbestuurders moeten een begin maken met onderzoeken hoe niet alleen het financiële rendement kan worden gemaximaliseerd, maar ook het rendement voor maatschappij en milieu. Dit kost tijd, zeker; maar de tijd is er rijp voor.

Khalid Baamrani zit in het derde jaar van het grafisch lyceum en heeft er bijna tien maanden stage opzitten. Grafische vormgeving is iets wat helemaal bij hem past. Hij heeft een tijdje in de horeca gewerkt (in de bediening in een internetcafé) maar dat vond hij maar niks.

“Twee stages van elk vijf maanden hebben mij geleerd wat werken écht inhoudt. Ik heb er discipline door gekregen, zoals op tijd opstaan. En ik heb geleerd wat het betekent om met collega's om te gaan en samen te werken.”

Khalid (21)

BESCH HOU WEN

interview met:
Bisschop Muskens
door: Bas Senstius

“Een paar jaar geleden zat ik in de taxi in Amsterdam. Op weg naar een congres, georganiseerd door het ministerie van Sociale Zaken. Die chauffeur zei tegen mij dat er volgens hem met geld werd gesmeten. Dat merkte hij aan zijn passagiers. Daar wilde hij iets aan doen. Hij wilde mensen aan werk helpen en vroeg zijn klanten of ze soms toevallig werkgever waren. Als dat zo was dan vertelde hij dat hij wel mensen kende die graag wilden werken en gaf vervolgens hun naam en adres. Een kleinschalig en persoonlijk initiatief waar ik erg van onder de indruk was. De mensen die de taxichauffeur voordroeg voor een baan waren over het algemeen ex-gevangenen die een traject doorliepen bij de reclassering.”

“Volgens de televisie en de kranten gaat het steeds slechter in ons land. Dat merken wij natuurlijk ook. Sommige mensen zijn al tweede of derde generatie arm. Die groep is afgeschreven en volkomen op zichzelf aangewezen. Het gaat hier om generaties die geen kans hebben gekregen zich te leren weren. Als ze gebruik willen maken van allerlei sociale voorzieningen is dat heel moeilijk. Je moet zo ongeveer gestudeerd hebben om te begrijpen bij welk loket je moet aankloppen. Mede op initiatief van kerken is er loketbegeleiding tot stand gekomen. Vrijwilligers helpen kansarmen bij het invullen van die formulieren. Dit gebeurt onder andere in Bergen op Zoom en Roosendaal.”

“Er is voor een steeds groter wordende groep mensen een blokkade om bij ‘de buit’ te komen. Met buit bedoel ik de welvaart die voor iedereen zou moeten zijn. Zo zie je veel meer zwervers op straat dan vroeger en daar zitten vaak schizofrenen tussen of mensen met een andere psychiatrische aandoening. De instellingen hebben die mensen de straat op gestuurd zonder alternatief te bieden. Er zouden veel meer open behandelssystemen moeten komen waar mensen kunnen worden geholpen waarna ze weer naar buiten kunnen. De blokkade is dat het wettelijk zo ingewikkeld is geworden om gebruik te maken van de instellingen, of zo duur, dat het uiteindelijke resultaat is dat er steeds meer mensen op straat zwerven. Een paar maanden

geleden nog heb ik een opvanghuis voor zwerfkinderen geopend. Alleen al hier in Breda slapen er elke nacht tweehonderd mensen op straat.”
“De goederen van de aarde zijn voor iedereen bestemd. Elk mens heeft recht op voedsel, kleding en huisvesting. Dit zijn basisbehoeften. In noodsituaties, waar iemand buiten zijn schuld in verzeild is geraakt, mag iemand over de goederen van derden beschikken. Dit heb ik duidelijk willen maken met mijn uitspraak dat in noodsituaties armen een brood mogen stelen. Lui denkende mensen keuren dat af. Die zeggen: stelen kan niet. Maar in Brazilië zijn er bisschoppen die dat zelfs openlijk prediken. Het staat ook in de nieuwe catechismus van de rooms-katholieke kerk. De arme mensen moeten hun grondrechten nemen, daar net zo goed als hier. Er is onder Paars heel veel over de economische achtergronden van sociale problemen gesproken. Integratie werd ook uitsluitend gezien als een economische achterstand. Maar de culturele problematiek is men toen vergeten, met alle gevolgen van dien. Men moet denken in perspectieven voor mensen. En daarvoor moet men beschikken over een mensbeeld. Zonder mensbeeld wordt ethiek gereduceerd tot een afweging van belangen. En dat leidt tot verharding in de samenleving en gebrek aan onderlinge solidariteit”

“De kerk treedt, als het goed is, bemiddelend op naar de overheid. De samenleving wordt alleen steeds grijs, dat is ook een groot probleem voor de kerk. Er is steeds minder personeel. Wij hebben acht diaconale werkers en arbeidspastores in dienst. Veel wordt gedaan door religieuzen. Veel zusters en broeders geven bijvoorbeeld met geweldige toewijding Nederlandse les aan asielzoekers. Dit zijn echter oudere mensen, vaak al boven de zeventig en minder vitaal. De rol van de kerk in de begeleiding van asielzoekers, veelal door oudere religieuzen, is sowieso heel groot. De kerk kan een grote rol spelen in de mentaliteitsvorming van mensen. Van Christenen in de politiek verwacht ik een tegenbeweging, gemotiveerd vanuit christelijke idealen. Dat zie ik tegenwoordig veel te weinig.”

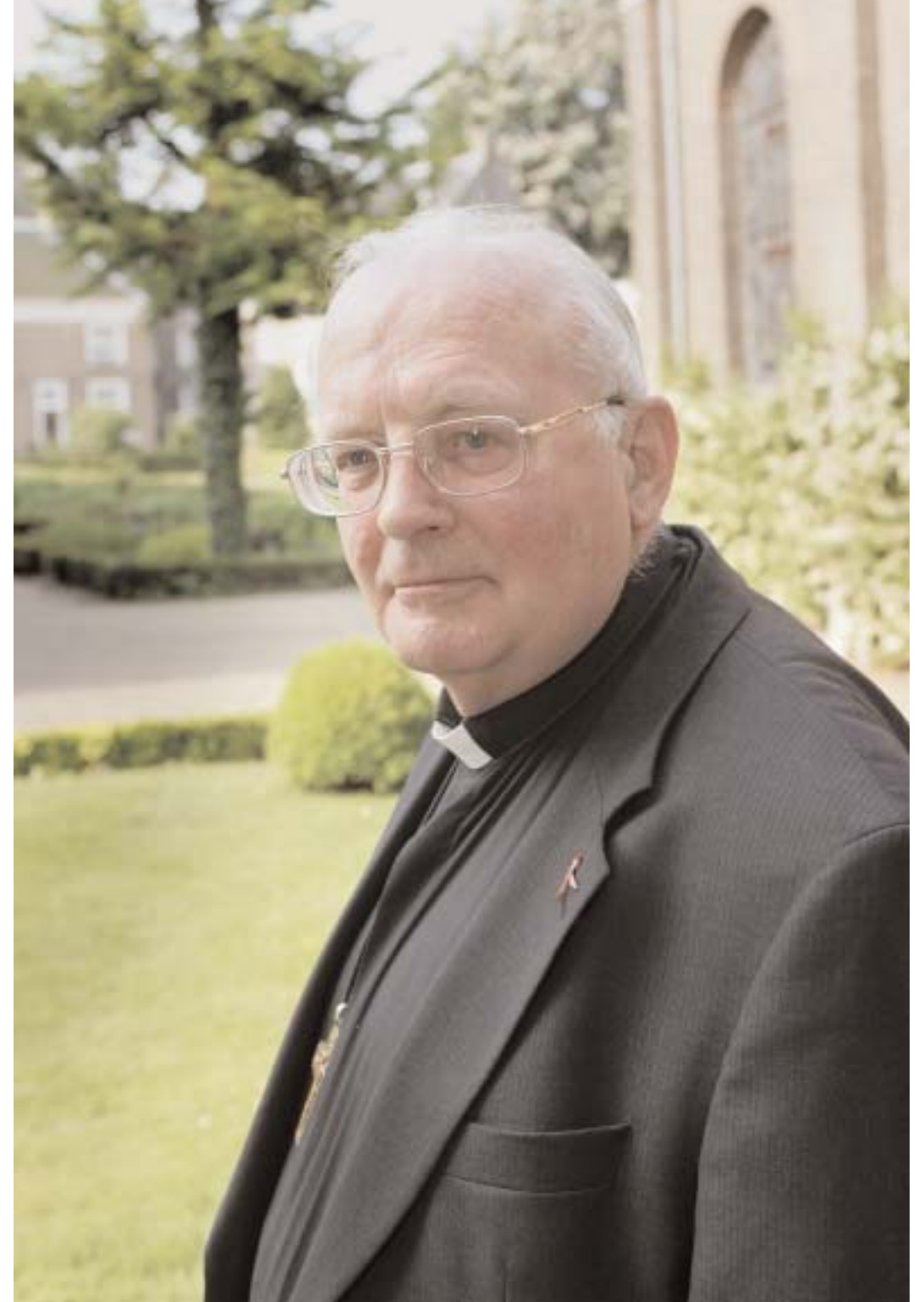
“Ruud Lubbers is voor mij een voorbeeld van iemand die een omwenteling heeft doorgemaakt. Globalisering is een onvermijdelijk proces maar hij

BESC HO WEN

benadrukt het belang van NGO's (Non-Gouvernementele Organisatie). Dat zou hij als minister-president nooit gezegd hebben maar als Hoge Commissaris voor Vluchtelingen heeft hij het belang van dergelijke organisaties met eigen ogen gezien. Toen hij nog hoogleraar was in Tilburg heb ik hem bezocht om hem te wijzen op de keerzijde van het globaliseringproces. Volgens mij komt de grote omwenteling van de miljarden armen in Azië. De arme mensen in Azië raken gefrustreerd. Die gaan over de wereld zwerven. Dat zie je nu al. Ik heb net een boek gelezen van Gurchardan Das, India Unbound en daarin staat te lezen dat India ongeveer in 2024 de hegemonie van de wereld overneemt. Arme Aziaten zullen zich steeds meer over de wereldbol verplaatsen met alle gevolgen van dien. Het is natuurlijk ook onmogelijk om de wereld te willen monopoliseren. Het globaliseringproces zal een enorme klap oplopen en Westerse mogendheden zullen op den duur wel een toontje lager moeten zingen. De armen uit Azië willen zich niet door het Westen op de kop laten zitten.”

“Arbeid is één van de wezensnoodzakelijkheden om mens te worden. Om gelukkig te worden. Om niet aan de zijlijn te staan maar om deel uit te maken van de samenleving. Arbeid zou heel hoog moeten staan op het prioriteitenlijstje van elke regering. Iedereen wil toch deel uitmaken van de maatschappij? Arbeid is een mensenrecht. Als NGO's kunnen helpen om mensen aan het werk te krijgen is dat alleen maar positief. In Duitsland kunnen jongeren kiezen tussen zorgplicht en dienstplicht. Anderhalf jaar werken in de zorg zou een enorme mentaliteitsverandering teweeg kunnen brengen. Het zou verplicht moeten worden, gewoon een kwestie van willen en wetten maken. En iedere dag twee minuten stilte. Dat is de kracht van de Oosterse godsdiensten. Meditatie, tot rust komen, tot inkeer komen. Dat zou de beschaving veranderen. Stilte kan alles in balans brengen.”

“En wat ook belangrijk is, is niet bang zijn. Ik ben bezig met mijn autobiografie en de titel luidt: Wees niet bang. In de bijbel komt die zinsnede op 365 plaatsen voor. Voor elke dag van het jaar. Niet bang zijn voor elkaar, etc. Er is uiteindelijk zoveel positiefs in de mens dat de mens zichzelf altijd overeind zal houden.”

Dr. M.P.M. Muskens (Elshout, 1935) werd in 1962 tot priester gewijd. Na achtereenvolgens gewerkt te hebben in Veldhoven, Nijmegen, Jakarta en Rome, volgde in 1994 zijn wijding tot bisschop van Breda.

Philippe Blankert is civiel technisch ingenieur die ook wijsbegeerte studeerde. Nu startend ondernemer en oprichter en voorzitter van 'ikwilwerken.nl', de enige echte vakbond voor actief werkzoekenden. Want, zo zegt deze organisatie met inmiddels 1.500 leden, de bestaande vakbonden zijn weliswaar sympathiek maar maximaal opkomen voor zowel 'werkhebbenden' als voor werkzoekenden is een innerlijke tegenspraak.

“Elk mens heeft recht op zinvol werk. En ik moet toegeven dat betaald werk leuker is dan onbetaald werk. Dat er niet genoeg werk is voor iedereen wordt stelselmatig ontkend. Al 20 jaar lang staan 1,7 miljoen mensen aan de kant (WW+bijstand+WAO) en worden er 'maar' 5,5 miljoen arbeidsjaren per jaar verspijkerd. Het is onzin om te roepen dat iedereen weer aan het werk moet zonder de maatschappij structureel te hervormen, en veel solidairder te maken qua verdeling 'werken' en 'niet-werken’.”

Philippe ⁽³⁹⁾

AMBI ËREN

interview met:
Elske ter Veld & Jos Verhoeven
door: Ton van der Vliet

Van sociaal cultureel werker tot staatssecretaris op Sociale Zaken en Werkgelegenheid; dan moet je best wel ambitieus zijn. En van hulpverlener in tehuizen tot directeur van een fonds annex investeerder op de arbeidsmarkt; ook dan moet je wel ambitieus zijn. Een tweegesprek met Elske Ter Veld en Jos Verhoeven, beide al vanaf de oprichting in 1998 betrokken bij Start Foundation. Hij als directeur. Zij als voorzitter van de Raad van Advies. Vijf jaar later zitten ze allebei nog vol ideeën en plannen, en struikelen ze bijna over elkaar heen om uit te leggen wat dit arbeidsmarkt-fonds zo bijzonder maakt en welke kant het op moet gaan. Over ambiëren gesproken...

De vakbond, de Tweede en de Eerste Kamer, staatssecretaris - de carrière van Elske bestrijkt een breed maatschappelijk spectrum. Zo was ze ook voorzitter van de belangenvereniging van speeltuinen. En wat zegt Jos Verhoeven in één van zijn allereerste interviews als manager van Start Foundation over dat fonds? : "Wij gaan geen poep opruimen op een kinderboerderij (...) en we gaan geen speeltuinen aanleggen. Wij hebben verstand van de arbeidsmarkt, en daar zetten we op in." En toch lijkt het wel alsof juist dit fonds de afgelopen vijf jaar zich heeft ontwikkeld tot een speeltuin voor vernieuwende arbeidsmarktprojecten. Durf te dromen en vooral; durf je dromen na te jagen. Dat is het terugkerende thema in dit gesprek over ambiëren.

Elske: "Ambitie heeft voor mij alles te maken met het nastreven van je dromen. 'You only live twice, once for yourself en once for your dreams'. Het kan eenvoudig niet zo zijn dat in een land waar we blindengeleidehonden opleiden en papegaaien leren praten, dat we daar mensen weren van de arbeidsmarkt omdat ze zogenaamd arbeidsongeschikt heten te zijn."

Jos: "Het is onacceptabel dat mensen niet mee mogen doen op de arbeidsmarkt. Toen we in 1998 begonnen was het niet de ambitie om het grootste of het beste fonds te worden. Maar wel om de dromen van mensen die buitenspel staan te verwezenlijken."

Elske: "Niet iedereen aan die 'onderkant' die een plan heeft om aan de slag te komen, weet dat over te brengen bij financiers. Of het in te passen binnen de regelgeving en voorwaarden. Het is onze ambitie iets te doen aan die droomvervulling."

Jos: "En daar investeren we niet alleen geld in, maar ook intellectueel kapitaal. Onze kennis, ons netwerk, onze ervaring."

Elske: "Natuurlijk hanteren wij ook regels - ook wij moeten het kunnen uitleggen aan de accountant - maar we kijken vooral naar de potentie van een project. En of de mensen die 'drive' hebben die het verschil maakt. Als dat er is, dan kan er bij ons nog een heleboel."

Jos: "Aan de onderkant van de arbeidsmarkt zijn ontzettend veel mensen inactief gemaakt door de bureaucratie. Regels en protocollen zijn totaal niet toegesneden op wat mensen zelf ambiëren en wensen. Bij sommige instanties loop je dan met je kop tegen de muur. Een werkloze kán een baan krijgen maar heeft dan een fiets nodig om op zijn werk te komen. Maar nee, de bijstand kan daar niet in voorzien. Bizar."

Elske: "Onder andere met onze Baanbrekerwedstrijd nodigen we uit om dat soort patronen te doorbreken. Die dromen toch te verwezenlijken. Met Bert de Vries (voorzitter van bestuur en ex-minister van Sociale Zaken) heb ik het daar wel eens over. Hoe fijn het is om nu die dingen te doen die we destijds als bewindspersonen op Sociale Zaken echt niet mochten!"

Jos: "Tegendraads, onorthodox. We zijn bepaald geen grijze muizenfonds. Als ik kijk hoe de media onze projecten oppikken en hoeveel er genomineerd worden voor allerlei prijzen dan doen we het niet slecht. Kennelijk valt het op. Ik hoop dan maar dat anderen daar iets van oppikken en er van leren dat het vaak een kwestie van gewoon doen is."

Elske: "Kijk naar ons schapenproject in Sittard. Mensen die jaren werkloos thuis zaten

hebben weer een doel nu ze de zorg voor een kudde schapen dragen. Op een symposium heb ik daarom met een schaap in mijn arm rondgelopen. Vroeg een ambtenaar mij 'wat doet het project?' Mijn antwoord was toen, "Niks... de schaaapjes doen het!!"

Jos: "Het is moeilijk om vernieuwende projecten aan te trekken. Het aantal originele ideeën is wat ons betreft nog te beperkt. Veel mensen zijn blijkbaar opgevoed met het idee 'iets te doen wat de subsidiegever al kent' en denken er te komen als ze in hun projectplan maar de juiste woorden gebruiken en als er maar voldoende 'beleidsjargon' in zit."

Elske: "Maar dat ambitieniveau is ons te mager. En ook enkel een leuke CD of een boekje maken is bij ons niet voldoende. Dan begint het pas. 'Waar is je droom gebleven?' vraag ik dan."

Jos: "Zelf ontwikkelen we ook. We begonnen met alleen projectfinanciering. Intussen hebben we drie instrumenten voor onze ambitie: een arbeidsmarkt waarop iedereen welkom is. Twee nieuwe instrumenten zijn de waarderingsbijdrage en recent de bedrijfskredieten. Dat laatste is geen subsidie maar een risicodragende lening; een volwassen benadering om een grote droom te verwezenlijken."

Elske: "Of er wel eens projecten mislukken? Ja, dat gebeurt ook."

Jos: "Maar dat heb je als je je nek uitsteekt. En wat is 'lukken'? Is dat wanneer je de boekhouding netjes op orde hebt? Dat lijkt soms de regel in subsidieland."

Elske: "De totstandkoming van een 24-uurs crèche voor Ghanese vrouwen die bij nacht en ontij werken in de schoonmaak en op Schiphol was zeker niet ons makkelijkste project. We hadden soms zware twijfels over de haalbaarheid. Het dreigde een nachtmerrie te worden. Tegelijk vonden we het ook heel goed dat dit plan vanuit die vrouwen kwam; het was hun droom!"

Jos: "Ons bestuur, onze Raad van Advies én ons secretariaat; daar zitten allemaal mensen die er in geloven. Dat helpt enorm."

Elske: "Er gaan veel dingen goed. Dat is heel inspirerend. Om de groepen waar wij voor werken naar de arbeidsmarkt te brengen lukt alleen met die extra drive. Wist je dat we intussen zestien Tweede Kamerleden als ambassadeur hebben? Die leggen werkbezoeken af en ondersteunen met raad en daad 'hun' projecten"

Jos: "Nee, zonder ambitie moet je niet bij ons aankomen. Daar prikken we snel doorheen. Ambitie is een essentiële voorwaarde."

Jan Bruynen is agrariër. Brak in 1981 zijn nek bij een motorongeval. Sindsdien kan hij alleen zijn hoofd bewegen. Heeft een elektrische rolstoel met kinbesturing en maakt vanuit zijn stoel video-opnames door middel van een blaaspijp. Zijn films worden vertoond bij een streekomroep.

Jan ⁽⁴¹⁾

“Ik kijk alleen nog naar wat wél mogelijk is. Mijn mogelijkheden zijn beperkt, maar daardoor laat ik me niet remmen. Roeiend met de riemen die je hebt kun je een heel eind komen. De laatste vier jaar heb ik ruim 71.000 km met mijn elektrische rolstoel afgelegd met een maximale snelheid van 10 km per uur.”

G E V E N N

interview met:
Theo Schuyt
door: André Hendrikse

Als initiator en projectleider van het project 'Geven in Nederland' en door zijn uitgebreide netwerken is professor doctor Theo Schuyt een leidend figuur geworden in de filantropische sector. De 'geefprofessor' van de Vrije Universiteit in Amsterdam houdt zich bezig met een veelzijdig onderzoeksterrein; van de collectebus tot loterijen en gulle ouderen, inclusief Sinterklaas.

Op de vraag wat geven nu eigenlijk precies is, gebruikt Schuyt graag het boek 'Het Geschenk'. Dit boek heeft hij al vaak in handen gehad en vormt een goed startpunt voor een gesprek over het onderwerp. 'Geven' is in de eerste plaats een vorm van helpen. Het gaat terug naar het begin van de mensheid. Door elkaar te helpen is de kans groter om als familie, groep of stam te overleven. Geven is naast deze uiting van solidariteit ook een manier om sociale relaties op te bouwen en te onderhouden. Een bosje bloemen dat je meeneemt voor iemand, is daarvan een goed voorbeeld. Niet alles wat je geeft draagt overigens altijd positief bij aan de relatie. Een cadeau kan ook misplaatst zijn of als een belediging worden opgevat.

Geven is van alle tijden en van alle culturen. Er is dan ook veel aandacht voor het thema geweest vanuit de culturele antropologie en geschiedenis. Ook de sociale psychologie heeft belangstelling gehad voor het onderwerp. Onderzoeken vanuit die discipline richten zich op geefgedrag van individuen en de omstandigheden waarin wel of juist niet wordt gegeven. De economische wetenschap kon er echter weinig mee. Geven zonder er iets terug voor te krijgen is in strijd met het economische principe van 'voor wat, hoort wat'. De belangstelling uit die hoek verandert wel, wat vooral te maken heeft met de economische betekenis. Jaarlijks wordt in ons land meer dan € 4 miljard gegeven blijkt uit het onderzoek Geven in Nederland (cijfers 2001). Dit bedrag wordt opgebracht door bedrijven, huishoudens, fondsen en legaten.

Duurzaam effect

Interessant is dat sommige fondsen, zoals Start Foundation, hun bijdragen meer beschouwen als

investeringen. Geven, in de betekenis van hulpverlening, kan namelijk mensen afhankelijk maken. Schuyt verwijst naar de bekende metafoor van het geven van een vis aan een hongerige. In plaats van zo iemand telkens opnieuw vis te geven, kun je hem ook een net of hengel geven en leren om zélf zijn voedsel te vergaren. Dat heeft een duurzamer effect. Investeren in het leren vissen gaat uit van een beroep op de eigen kracht. Als geven meer wordt beschouwd als investeren en er dus een bepaalde opbrengst wordt beoogd, kunnen methoden die gebaseerd zijn op bedrijfs-economische instrumenten nuttig zijn. Methoden als het meten en voorspellen van rendement op investeringen.

Toenemende druk

Schuyt ziet het netwerk van de organisaties die actief zijn op het gebied van goede doelen, waaronder fondsen en trouwens ook de kansspelen vallen, graag als een heuse filantropische sector. Het gaat om honderden fondsen en er komen er nog steeds bij. De onderlinge afhankelijkheid is vergroot en het maatschappelijk belang is toegenomen. Dat zijn ingrediënten voor sectorvorming. Een sector die zich professionaliseert, of dat in ieder geval moet doen. Vooral omdat de druk op de sector toeneemt. Sprekend voorbeeld daarvan is de imagoschade die ontstond na het openbaar maken van de beloning van een aantal directeuren van goede doelen. Het leidde er toe dat een aantal sympathisanten weigerde met de collectebus rond te gaan en dat donateurs extra kritisch werden. Fondsen zullen zichtbaar moeten maken hoe ze werken en wat ze bereiken. Wat een fonds precies doet weten individuele gevers meestal niet, maar een goed imago is van groot belang. Dat geldt voor het fonds zelf én voor de sector in zijn geheel. Fondsen kunnen last hebben van gepruts bij collega-fondsen.

Betrokkenheid

Opvallend is dat in de nabije toekomst de belangrijkste verschuivingen in de branche volgens Schuyt niet zozeer aan de kant van het fondsenwerven zullen plaatsvinden. Hij wijst op de rol die de filantropische sector gaat spelen in de veranderingen in de verzorgingsstaat. De ideologie van die verzorgingsstaat gaat op de schop. De

GEVEN EN

collectieve regelingen die nu bestaan zijn vaak voortgekomen vanuit de filantropie. Maar ze zijn na overname door de overheid erg bureaucratisch geworden. Uitvoerders van overheidsregelingen, of van taken die met overheidsgeld worden betaald, voeren die degelijk uit. Maar er is niet die betrokkenheid bij het werk die je in tal van goede doelenorganisaties wél treft. Denk maar aan het werk van vrijwilligers. En al te snel denken de gebruikers van de voorzieningen in de huidige verzorgingsstaat aan hun rechten, zonder dat er een link is met mogelijke plichten. Kortom, met overheidsgeld krijg je niet of nauwelijks 'commitment'.

Commitment

Schuyt ziet een belangrijke rol voor bedrijven, kerken en fondsen die immers wel bovenop die betrokkenheid en dat commitment zitten. Dat vergemakkelijkt hun rol om invulling te geven aan een activerend stelsel dat in de plaats komt van de verzorgingsstaat. Dit nieuwe stelsel gaat uit van zelfredzaamheid en zelforganisatie. Instellingen die afhankelijk zijn geworden van de overheidsfinanciering moeten er aan wennen dat er ook private middelen beschikbaar zijn voor hun werk. Dat vraagt een andere houding om daar gebruik van te kunnen maken. Bedrijven zijn in ieder geval in toenemende mate bereid om een bijdrage te leveren; in geld of in kennis. Deze ontwikkeling naar 'maatschappelijk ondernemerschap' is niet totaal nieuw. Ruim tien jaar geleden signaleerde Schuyt het al op basis van wetenschappelijk onderzoek. Een tweede belangrijke ontwikkeling is de aanzwellende stroom van het private geld van de steeds groter wordende groep ouderen. De 'gerontofilantropie' bloeit als nooit tevoren. Steeds meer mensen kunnen en willen iets teruggeven aan de maatschappij en zoeken daarbij een passend doel, niet zelden in de vorm van een lokaal fonds.

Tegendraadse initiatieven

Herkenbaar zijn, transparant werken en waken over een goed imago. Onder druk werkt de filantropische sector zelf hard aan eigen richtlijnen voor bijvoorbeeld wervingskosten van fondsen. Maar het zegt nog niets over wat de sector doet. Wanneer doe je het als sector goed? Schuyt heeft helder voor ogen wat fondsen niét moeten doen, en dat is het kopiëren van overheidsbureaucratieën. Fondsen hebben de vrijheid om daar juist iets naast of – nog interessanter – iets tegenover te zetten. Maak gebruik van die handelingsvrijheid! Daag uit, vernieuw en zorg er voor dat de samenleving pluriform blijft. De spelers in de filantropische sector voegen juist iets toe door het ondersteunen van kleinere belangen, prille organisaties en aanpakken die nog niet in een hokje passen. Innovaties komen nu eenmaal niet van de overheid. Tegendraadse initiatieven zijn nodig voor vernieuwing.

Experimenteer

Dat geldt zeker voor een sterk gereguleerde omgeving als de arbeidsmarkt. Het is voor Schuyt een schoolvoorbeeld hoe het gelijkheidsdenken is doorgeslagen. Dat laat de uitvoerders op het gebied van arbeidsmarkt en sociale zekerheid weinig ruimte om uitzonderingen te maken of te experimenteren. "Steun dus als fonds die arbeidsmarktprojecten die op het eerste oog niet kunnen," is zijn advies. "Maak eerst ruimte om te experimenteren en zorg in de tweede fase van een project voor de juiste inbedding. De meest interessante experimenten komen voort uit de combinaties van ongelijke polen. Samenwerking tussen totaal verschillende organisaties, tussen personen met verschillende culturele achtergronden en leeftijden. Dat geeft wrijving, maar het geeft ook energie en vernieuwing. Niet toevallig verwijst het woord beschaving naar dit proces van schaven en schuren. Boeiende processen, het inspireert mij nog dagelijks." aldus Schuyt.

Prof. dr. Th.N.M. Schuyt is socioloog en sinds februari 2001 bijzonder hoogleraar Filantropie, sponsoring en vrijwilligerswerk aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Hij is leider van de werkgroep Filantropie van de Faculteit Sociale Wetenschappen aan de VU, projectleider van het onderzoeksproject 'Geven in Nederland' (GIN) dat sinds 1993 aan de VU wordt uitgevoerd en directeur van het Center for the Study of Philanthropy and Volunteering (CSP).

Lauri van de Wetering werkte jarenlang op kantoor in verschillende administratieve functies, maar ging enkele jaren terug in deeltijd de PABO volgen om gehoor te geven aan een oude roeping; 'voor de klas staan'.

“Vier jaar PABO en daarna twee jaar Montessori omscholing waren - in combinatie met werk en een gezin - best een investering, maar het was het alleszins waard.”

WERKEN Binnen de doelgroep van kansarme werkzoekenden zijn het de meest kansrijken die het eerst aan werk worden geholpen.

Paul de Beer **GEVEN** Met overheidsgeld krijg je niet of nauwelijks 'commitment'.

Theo Schuyt **INVESTEREN** Voor foundations is hun raison d'être het creëren van maatschappelijke waarde.

Jed Emerson

JAAAR OVER ZICHT 2003

inleiding

Dit jaaroverzicht is een optelsom van vier verschillende resultaatgebieden. Het één is een zeer concreet gebied, waar tot op twee decimalen achter de komma wordt gewerkt. Maar niet altijd is het werk van het fonds zo makkelijk te duiden of in getallen uit te drukken. Met name de rol als maatschappelijke vernieuwer laat zich niet simpelweg vertalen in grafieken en tabellen.

In het eerste deel is een overzicht te vinden van de aanvragen die binnenkwamen en welke daarvan in een project, waarderingsbijdrage of krediet zijn omgezet. Ook alle activiteiten die direct of indirect met de projecten te maken hebben worden hier behandeld.

In het hoofdstuk financiën staat op een rij op welke wijze het bedrag van ruim €1,5 miljoen in 2003 werd geïnvesteerd in allerlei projecten aan de onderkant van de arbeidsmarkt.

Het derde resultaatgebied betreft de eigen organisatie, zowel de werkzaamheden op het secretariaat als de bestuurlijke ontwikkelingen.

Het vierde en meest uitgebreide deel van dit jaaroverzicht heeft te maken met de rol die Start Foundation wil spelen als het gaat om maatschappelijke vernieuwing.

1. Aanvragen

In 2003 kwamen er in totaal 141 aanvragen binnen van organisaties en bedrijven die op een of andere manier een beroep wilden doen op de middelen uit het fonds van Start Foundation.

Het gros daarvan (98 in totaal, ofwel bijna 70%) voldeed op een of andere wijze niet aan de voorwaarden die Start Foundation hanteert.

25 aanvragen kregen wel het groene licht. Het bestuur hechtte haar goedkeuring aan twaalf nieuwe projecten/experimenten.

Tien aanvragen werden gehonoreerd met een waarderingsbijdrage. Verder werden in het verslagjaar drie kredieten verstrekt aan ondernemers die nieuwe bedrijfsactiviteiten opstarten die zorgen voor extra arbeidsplaatsen aan de onderkant van de arbeidsmarkt.

18 aanvragen waarover in het lopende jaar nog geen besluit is genomen kregen de aanduiding Intake.

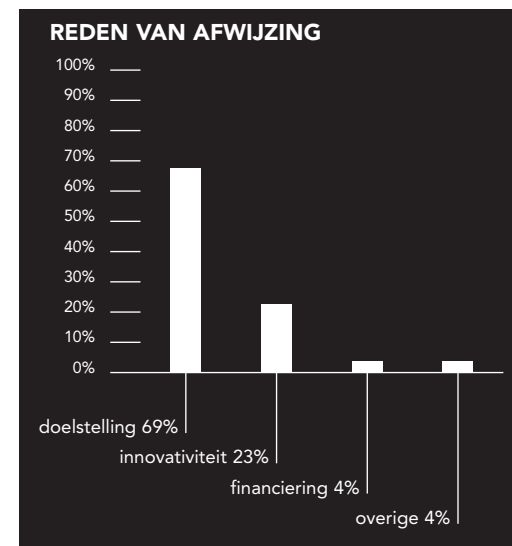
Projectaanvragen en status 1999-2003

	1999	2000	2001	2002	2003
aanvragen:	47	88	62	92	141
afwijzingen:	18	49	38	53	98
projecten, bijdragen, krediet:	9	15	8	19	25
intake:	20	24	16	20	18

In de afgelopen vijf jaar is het aantal aanvragen (kennisgevingen) verdrievoudigd. Het aantal afwijzingen steeg aanmerkelijk sterker met een factor van ruim 5,4.

De reden van die afwijzingen zijn de afgelopen jaren nagenoeg dezelfde gebleven.

De verklaring voor het relatief grote aantal afwijzingen is onder meer te vinden in het feit dat Start Foundation te vinden is in veel naslagwerken van algemene goede doelen zoals het fondsenboek en subsidiediskettes. Blijkbaar nemen veel initiatiefnemers weinig moeite zich te verdiepen in de doelstellingen van financiers.

Meerwaarde

In 2003 werden 11 projecten afgesloten. Verplicht onderdeel bij het sluiten van het dossier is een grondige evaluatie en het invullen van een vragenlijst die o.a. moet zorgen voor een nog betere dienstverlening.

Nagenoeg alle projecten verklaarden méér dan alleen geld van Start Foundation ontvangen te hebben. Tot de 'extra's' die men ontving rekenen men o.a.:

- Advies
- Evaluatie van doelstellingen
- Netwerkcontacten
- Ontwikkeling van methodiek
- Professionalisering
- Ruggensteun
- Steun bij publiciteit

Marktleinfunctie: Het makelen in kennis en expertise gebeurt op vele manieren. In het directe en regelmatige contact met de projectleiders wordt de informatie één-op-één uitgewisseld. Daarnaast zijn er ook verschillende media en bijeenkomsten die tot doel hebben om kennis en ervaringen met bijzondere projecten en initiatieven op de arbeidsmarkt te verspreiden en te delen.

Baanbreker Magazine: Het relatiemagazine van Start Foundation verscheen twee keer in 2003. Eenmaal nog in de oude stijl en eenmaal in de geheel vernieuwde vormgeving en onder de nieuwe titel S-magazine. De oplage bedraagt ruim 10.000 exemplaren.

Websites: De beide websites zijn in 2003 geheel vernieuwd. In september werd de aparte site voor de Baanbrekerprijs (www.baanbrekerprijs.nl) gelanceerd. De maand oktober was de beste maand met bijna 3.000 bezoekers.

De nieuwe algemene Start Foundation website (www.startfoundation.nl) ging in oktober 2003 de lucht in. De doelstelling om in dat jaar ook de projectaanvragen online te kunnen verwerken werd niet gehaald.

Projectleidersdag: De Projectleidersdag van 2003 droeg als thema 'samenwerking met de politiek'. De toepasselijke locatie was de vergaderzaal van de Eerste Kamer waar verschillende inleiders (o.a. van de landelijke en regionale politiek) een bijdrage leverden. De koppeling van projecten aan Tweede Kamerleden werd door de projectleiders zeer gewaardeerd. 16 Kamerleden meldden zich in 2003 aan als 'Start Foundation ambassadeur' en hebben één van de projecten onder hun hoede genomen.

Baanbrekerprijs: De jaarlijkse Baanbrekerwedstrijd is ooit bedacht om nieuwe ideeën voor de arbeidsmarkt te genereren. De 2003-editie leverde ruim 80 inzendingen op en dat was aanmerkelijk méér dan de 20 plannen waarop de organisatie vooraf had ingezet. De lat lag dan ook flink hoog. Er moesten goed doortimmerde businessplannen opgeleverd worden door ondernemers die behalve winst in de portemonnee ook winst voor de samenleving voor ogen hebben. Opvallend was het grote aantal inzendingen uit het MKB. Dat leverde veel beloftevolle inzendingen op voor de nieuwste activiteit van Start Foundation, het beschikbaar stellen van ondernemerskrediet. Meest bijzondere aspect van dit beschikbare bedrijfskapitaal is het rentepercentage. Dat is namelijk afhankelijk van de sociale opbrengst: hoe hóger de opbrengst - dus hoe meer mensen uit de doelgroep aan werk geholpen worden - hoe láger de rente.

Manifestatie: De manifestatie rond de prijsuitreiking van de Baanbrekerprijs vond in 2003 plaats in Rotterdam. Er kwamen ongeveer 500 mensen naar de Van Nelle Ontwerpfabriek in Rotterdam. Een kleine 200 daarvan waren gasten van USG (United Services Group), afkomstig uit het bedrijfsleven en de overige 300 kwamen uit het relatienetwerk van Start Foundation. De combinatie debat - over het thema jeugdwerkloosheid - en prijsuitreiking samen met een projectenbeurs werd goed ontvangen.

Studiedag: De belangstelling voor de Start Foundation studiedag met als thema: 'Jongeren motiveren, hoe doe je dat?' was in 2002 zo overweldigend dat deze in 2003 op veler verzoek is herhaald. Er werkten 9 organisaties belangeloos aan mee. Ruim 90 deelnemers hadden zich ingeschreven voor de diverse workshops. De dagopbrengst (een kleine € 5.000,-) werd geschonken aan een project voor zwerfjongeren in de Oekraïne.

het secretariaat belt snel terug:

91%

zegt 'ja'

vrouwelijke inzenders Baanbrekerprijs 2003:

30%

wat gaf Start Foundation in 2003 uit?

75%

van het totale budget

voor welke doelgroepen?

o.a. Allochtonen

24%

arbeidsgehandicapten

24%

dak- en thuislozen

8%

aantal brieven uit: **1823** stuks

aantal brieven in: **1576** stuks

aantal medewerkers: **6** (4,8 FTE)

makkelijk bereikbaar via: **040 - 246 18 50**

2. Financiën

Start Foundation ontvangt ten behoeve van haar exploitatie middelen van de Stichting Start. Deze voormalige aandeelhouder van Start (bekend van Start Uitzendbureau) verkocht in 2002 haar aandelenpakket aan United Services Group NV. Het

daarmee verworven vermogen zet de Stichting Start in voor de exploitatie van Start Foundation. Voor 2003 kon Start Foundation beschikken over een budget van in totaal € 2 miljoen. Daarvan werd € 1.505.837,- besteed, ofwel 75%.

Budgetbesteding 2003

De verdeling en besteding over de verschillende regelingen was als volgt:

	beschikbaar	besteed		
Projecten/Experimenten:	€ 1.400.000,-	€ 934.593,-	67%	aantal 12
Waarderingsbijdrage:	€ 100.000,-	€ 106.244,-	-9%	aantal 10
Kredietregeling:	€ 500.000,-	€ 465.000,-	93%	aantal 3
Totaal beschikbaar:	€ 2.000.000,-	€ 1.505.837,-	75%	

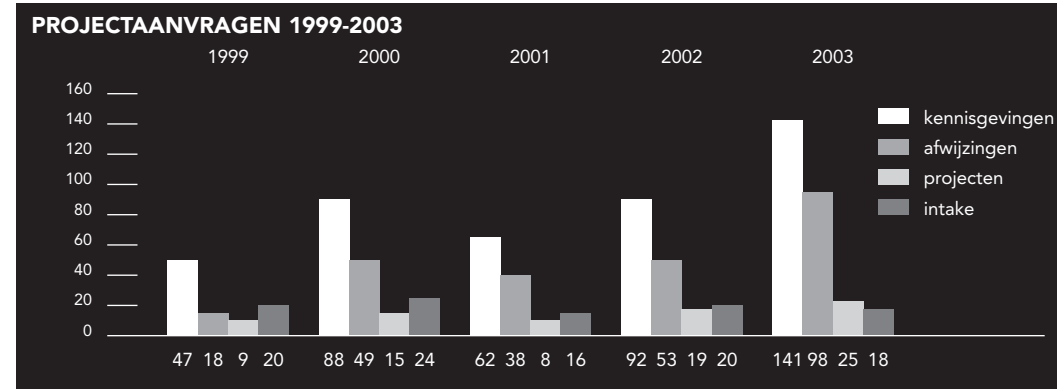
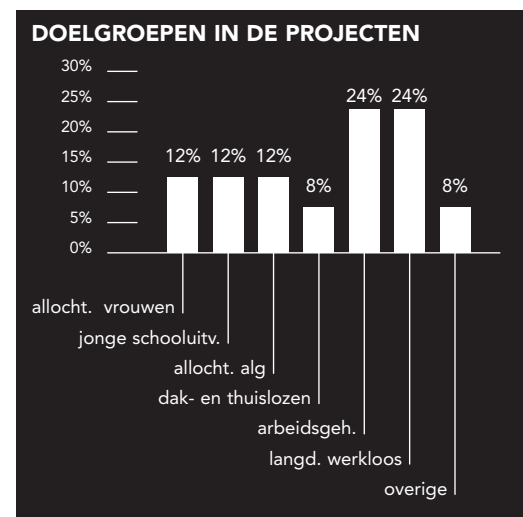
De € 465.000,- voor de nieuwe kredietregeling ging in zijn geheel naar de drie winnaars van de Baanbrekerprijs. Uit de 80 ingestuurde businessplannen werden drie veelbelovende initiatieven geselecteerd en door een jury beloond met renteloze kredieten.

Veenstra Bestratingpersoneel uit Emmen kreeg € 150.000,- krediet voor het plan om een traditionele steenbakkerij te starten waarbij mensen worden ingezet die nu nauwelijks of geen kans krijgen op de arbeidsmarkt. Bovendien voorkomt dit plan dat in de wintermaanden het bestratingpersoneel tijdelijk naar de WW wordt gestuurd. Voor AMBOR uit Geldermalsen werd € 100.000,- krediet gereserveerd voor het plan om mensen in een speciale rolstoel - voorzien van meetapparatuur - in te zetten bij wegininspecties. Het bureau adviseert overheden op het gebied van wegbeheer en verricht in opdracht van o.a. gemeenten inspecties en metingen.

Voor supermarkt Attent uit het Friese Olderberkoop werd een krediet van € 215.000,- gereserveerd voor een winkel met mensen met een verstandelijke handicap. De winkel betekent bovendien dat een belangrijke voorziening op het platteland aanwezig blijft. Het krediet wordt gebruikt om een aantal mensen in loondienst te nemen én de mogelijkheden voor werkervaringsplaatsen te verruimen.

Analyse Projectenportefeuille

- De gemiddelde projectsom in 2003 lag rond € 77.883,-. Dat is ruim € 7.000,- hoger dan in 2002.
- De waarderingsbijdrage bedroeg gemiddeld € 10.624,- en dat was ruim € 4.100,- meer dan in 2002 toen een totaal bedrag van € 38.950,- aan zes doelen werd geschonken.
- De landelijke spreiding was in 2003 aanmerkelijk hoger dan voorgaande jaren. Dit werd gerealiseerd zonder gericht beleid.
- De doelgroepen waarop de nieuwe initiatieven zich richtten was evenals voorgaande jaren weer zeer gespreid (zie staatje).

Financiële verhoudingen

In 2003 ging 76% van het jaarlijkse budget naar de ontwikkeling en begeleiding van de verschillende projecten. 24% van het budget werd uitgegeven aan kosten van onder andere personeel, huisvesting, organisatie en evenementen.

Samenwerking derden

Om het financiële draagvlak te vergroten en financiële risicospreiding mogelijk te maken is gesteld dat tenminste 50% van de projecten cofinanciering van derden moet hebben. Die norm werd in 2003 ruimschoots gehaald. In de praktijk is in 90% van de projecten sprake van cofinanciering. Tot de medefinanciers behoren o.a. collega-fondsen zoals VSB fonds, SKAN fonds, Stichting Doen. Maar ook lokale overheden en bedrijfsleven zijn partner in één of meerdere projecten.

Een bijzonder geval vormt de bijdrage van de SponsorBingo Loterij. Die maakte in 2003 een bedrag van ruim € 900.000,- vrij voor een project. Toen dat project niet doorging werd het bedrag omgezet in een schenking. Daarvan is in 2003 € 465.000,- gebruikt voor de eerste storting in het Kredietfonds. De overige € 442.560,- gaan naar het Kredietfonds 2004.

In 2003 werd verder een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de nieuwe eigenaar van Start: United Services Group NV bekend van onder meer Unique uitzendbureau en United Capacity. De samenwerkingsovereenkomst is aangegaan voor drie jaar. In 2003 resulteerde deze in een intensieve samenwerking rondom de Baanbrekerprijs 2003. Tevens werd met deze samenwerkingsovereenkomst de unieke samenwerking met United Restart (voormalige Start Kans) gecontinueerd.

Balans

per 31 december 2003

Activa

	2003	2002
Vaste Activa		
Materiële vaste activa		
Hardware en software	€ 2.447	€ 2.876
Inventaris	€ 2.035	€ 4.856
	€ 4.482	€ 7.732
Vlottende Activa		
Vorderingen		
Debiteuren	€ 2.369.793	€ 1.593.290
Vorderingen overig	€ 480	€ 480
Overlopende activa	€ 82.230	€ 86.512
	€ 2.452.503	€ 1.680.282
Effecten	€ 1.691.610	€ 2.619.318
Liquide middelen	€ 1.731.899	€ 1.806.788
	€ 6.114.120	€ 6.114.120
	€ 5.880.494	

Passiva

	2003	2002
Eigen vermogen		
Kapitaal	€ 2.861.349	€ 2.896.619
Exploitatiesaldo	€ 158.393	€ -35.270
	€ 3.019.742	€ 2.861.349
Verplichtingen en voorzieningen		
Overig	€ 1.673.639	€ 1.886.600
	€ 1.673.639	€ 1.886.600
Kortlopende schulden		
Crediteuren	€ 31.384	€ 39.794
Overige schulden	€ 234.788	€ 425.956
Overlopende passiva	€ 12.941	€ 900.421
Tussenrekening (SBL)	€ 908.000	—
	€ 1.187.113	€ 1.366.171
	€ 5.880.494	€ 6.114.120

3. Organisatie en bestuur

Formatiesterkte

In 2003 werd de bestaande formatie van 2,8 FTE uitgebreid met twee fulltime banen. Op het kantoor in Eindhoven traden in dienst een junior communicatiemedewerker en een medewerker Kredieten. Voor de eerste post werd een schoolverlater aangetrokken die eerder in 2003 stage gelopen had. De medewerker Kredieten werd op proef gedetacheerd vanuit een bank. Na een korte proefperiode werd de overeenkomst beëindigd. Van september tot en met december bleef de vacature onvervuld.

Ziekteverzuim

In 2003 daalde het ziekteverzuim licht naar 1,3% en bleef daarmee ver onder het landelijke gemiddelde van 4,1%. In alle gevallen was sprake van kortdurend verzuim.

Bestuur en Raad van Advies

In 2003 kwam het bestuur vier keer in vergadering bijeen. De Raad van Advies kwam zes maal in vergadering bijeen.

Het ziekbed en uiteindelijk het overlijden van bestuurslid Johan Stekelenburg op 22 september 2003 drukte in het verslagjaar een zware stempel op allen die bij bestuur, Raad van Advies en secretariaat van Start Foundation betrokken zijn.

Jury Baanbrekerprijs

Voor de jurering van de businessplannen voor de Baanbrekerprijs 2003 werd een aparte jury geformeerd. Die kwam éénmaal bijeen en bestond uit Dr. Herman H.F. Wijffels, voorzitter van de Sociaal-Economische Raad (SER), Hans de Boer, voormalig voorzitter MKB Nederland, Kitty Roosemond, vice voorzitter FNV, Jan Troost, voorzitter Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland (CG-Raad), Alex Mulder, CEO USG (United Services Group N.V.), Özden Kutluer-Yalim, Raad van Advies Start Foundation.

Bestuur

Johan Stekelenburg †, secretaris
Titia Siertsema, penningmeester
Bert de Vries, voorzitter

Directie

Jos Verhoeven

Raad van Advies

Paul de Beer
Özden Kutluer-Yalim
Eduard Schoevaars
Wim Spit, vice voorzitter
Elske Ter Veld, voorzitter

Projectadvies

André Hendrikse

Communicatie en PR

Geertje van der Beele

Secretariaat

Esther de Beer
Lucile Verest

4. Maatschappelijk nut en rol

De projecten die Start Foundation (mede) financiert richten zich op de onderkant van de arbeidsmarkt en op mensen die niet of niet makkelijk aan werk komen. Die maatschappelijke rol is belangrijk maar houdt ook een bepaald risico in. Want als je niet oppast dan gaat de 'aaibaarheid' van een project een belangrijke rol spelen. Of wordt de inspanning (te) hoog gewaardeerd. Bij Start Foundation gaat het om het rendement op de investering. Met andere woorden: wat leverde de inspanning op? Om objectief de toegevoegde waarde van de projecten te meten en leereffecten helder te krijgen, worden bij de afsluiting van elk project - en dat is altijd na maximaal drie jaar - een aantal cruciale vragen gesteld.

- 1 Zouden de projecten ook zonder Start Foundation tot stand zijn gekomen?
- 2 Welke rol vervulde Start Foundation in de financiering van het project?
- 3 Wat was het resultaat van het project nadat de relatie met Start Foundation beëindigd werd?

Hieronder een overzicht van die antwoorden die naar voren kwamen bij de 11 projecten die in 2003 werden afgesloten.

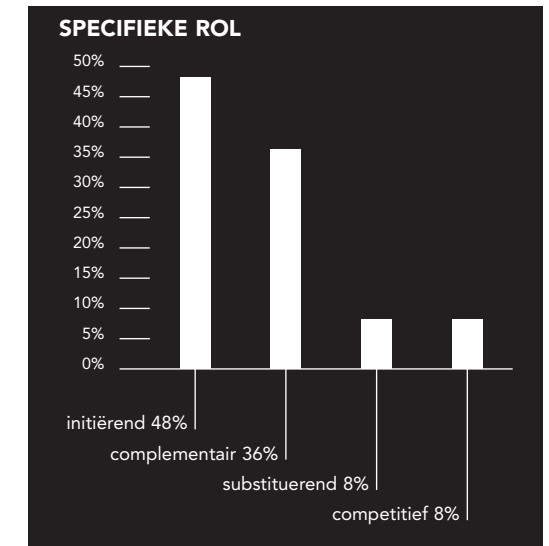
1. Zouden de projecten ook zonder Start Foundation tot stand zijn gekomen?

- 18% zegt dat het initiatief ook zonder Start Foundation tot stand zou zijn gekomen. De respondenten merken echter wel op dat het dan wellicht niet zo snel van de grond zou zijn gekomen en dat het kwalitatief van minder niveau geweest zou zijn.
- 64% zegt dat zonder Start Foundation er geen project geweest zou zijn.
- 18% zegt niet te weten of het ook zonder Start Foundation van de grond zou zijn gekomen.

2. Welke rol vervulde Start Foundation in de financiering van het project?

- Bijna de helft van de projecten (48%) verklaarde dat ze de financiering van Start Foundation nodig hadden om de boel aan de gang te krijgen. Ruim eenderde van de projecten (36%) had het geld nodig als aanvulling op andere fondsen of inkomsten.

Specifieke rol Start Foundation 25 nieuwe projecten 2003

Toelichting:

De hierboven gehanteerde indeling is afkomstig van professor Theo Schuyt (zie ook het interview op pagina 30). In zijn analyse: 'Vermogensfondsen in Nederland, een verkenning (2001)', komt hij tot een viertal maatschappelijke rollen die fondsen al dan niet in combinatie kunnen uitoefenen:

- 1 Initiërend: aanjagen van nieuwe activiteiten
- 2 Complementair: aanvullend in combinatie met andere financiers/ partijen
- 3 Substituerend: vervangen van wegvallende middelen/ regelingen
- 4 Competitief: in concurrentie met elkaar en of met voorzieningen/ regelingen

3. Wat was het resultaat van het project nadat de relatie met Start Foundation beëindigd werd?

Het resultaat telt, óók bij Start Foundation. Aan het einde van elk project wordt zo nauwkeurig mogelijk gemeten welke resultaten er zijn behaald. Ook hier weer drie vragen die secuur beantwoord moeten worden.

- 1 Heeft het project zijn doelstellingen gehaald?
- 2 Is het project gecontinueerd, dan wel geïmplementeerd na afloop?
- 3 Heeft het project navolging gekregen?

Op basis van die factoren kan een rangschikking gemaakt worden om vast te stellen of een project als ‘mislukt’, ‘voldoende’, ‘goed’ of als ‘uitmuntend’ is te kwalificeren.

Mislukt

Daarvan is sprake als een project er niet in slaagt de doelstellingen te realiseren. Dat was in 2003 het geval bij één project: Ouderen in Weert. De voornaamste oorzaak was onvoldoende draagvlak.

Voldoende

‘Voldoende’ betekent dat de projecten wél hun doelstellingen hebben gehaald maar ook niet meer dan dat.

In 2003 kregen 2 projecten die status; het Ondernemersnetwerk van Exodus en Jonge Alleenstaande Moeders (JAM) van CNV Jongerenorganisatie.

Goed

‘Goed’ impliceert dat men er in geslaagd is de doelstellingen te realiseren maar niet slaagt op alle drie de kritische factoren.

Vier in het verslagjaar afgesloten projecten kregen deze kwalificatie:

- Jantje Beton wist het aantal deelnemers aan hun jaarlijkse Roefeldag uit kansarme milieus te vergroten maar kan niet exact genoeg melden welke meerwaarde er gerealiseerd is. Het project wordt gecontinueerd met hulp van het RVVZ fonds.
- De conferentie van de jonge vrouwen in de WAHO genereerde veel media-aandacht maar of deze verzilverd gaat worden in minder instroom en meer uitstroom blijft een vraag.
- Het boek van de CG-Raad (Ad de Bruine) over

Valid Express, geeft beslist een goed beeld van een excellente sociale firma in Nederland, maar draagt niet genoeg bij aan een versteviging van het bedrijf in kwestie.

- Danceability slaagde in haar opzet en wist een aantal cursisten daarna werk te bezorgen maar dat waren wel de mensen zónder arbeidshandicap.

Uitmuntend

‘Uitmuntend’ wordt gezegd van projecten die én alle doelstellingen hebben gehaald én die ook op de punten van voortzetting en navolging hebben gescoord. Dit zijn de paradepaardjes die in 2003 werden afgesloten:

- Het Reitdiepproject van het Noorderpoort College in Groningen wist de schooluitval op het VMBO en ROC terug te dringen van 30% naar 5%. Momenteel is er veel belangstelling bij andere VMBO en ROC scholen om dit over te nemen en heel concreet is dit al aan de gang in Utrecht.
- De ruilhandel tussen de autochtonen en vluchtelingen in Woudrichem (LETS-circle) was al ten tijde van het project een groot succes. Het is nu gestopt want de asielzoekersboot is weg maar enkele mensen (met inmiddels een status) werken in de regio en de methode wordt actief uitgezet in ander landsdelen.
- Het motivatieproject voor jongeren is in alle vier de proeflocaties geïmplementeerd en de methode is al aan meer dan 100 jongerenwerkers in diverse settings geleerd. Het methodiekboek is inmiddels zowel in het Engels als het Hongaars vertaald.
- Het onderzoek naar eenzaamheid (Niets doen, niemand kennen) heeft naast een boek, een conferentie en een verdergaand promotieonderzoek ook een cursus opgeleverd voor welzijns werkers die o.a. in de gemeente Utrecht wordt toegepast.

Resultaat 2003

Mislukt:	9,0%
Voldoende:	18,0%
Goed:	36,5%
Uitmuntend:	36,5%
Totaal:	100,0%

Opinievormend

Start Foundation wordt in fondsenland zeer serieus genomen als kennishouder op het gebied van arbeidstoeleidingsactiviteiten. De aandacht voor effecten en rendement wordt door velen gezien als een vooruitstrevende taakopvatting van een fonds.

In de gedrukte media werd in 2003 maar liefst 230 keer gratis gepubliceerd over Start Foundation en/of haar projecten. (gebaseerd op door ons getraceerde publicaties in vakbladen, landelijke kranten, regionale kranten, tijdschriften, internet en huis-aan-huisbladen). Met een ruwe rekensom is becijferd dat deze vormen van vrije publiciteit een financiële tegenwaarde van ongeveer € 300.000,- vormen.

Radio en televisie besteedden ook in 2003 weer diverse malen aandacht aan projecten van Start Foundation en vooral aan de Baanbrekerprijs 2003 en de bijbehorende winnaars.

Schakelpunt

De dienstverlening gaat verder dan enkel geld steken in een project en daarvan de voortgang bewaken. Arbeidsmarktprojecten hebben vele anker- en schakelpunten in de samenleving. De ‘bijkomende’ werkzaamheden zijn dan ook zeer divers zoals:

- Het koppelen van gemeenten en bedrijven aan bepaalde sociale initiatieven;
- Verenigingen en stichtingen in contact brengen met bonden en uitzendorganisaties;
- Stimuleren van samenwerkingsverbanden tussen projecten onderling;
- Wetenschap en praktijk bij elkaar brengen;
- Producten of diensten van projecten naar de markt brengen;
- Rekruteren van specialisten uit de profit sector om specifieke problemen in de projecten aan te pakken;
- Bemiddeling in goederen die overbodig waren in bedrijven maar wel nuttig zijn voor maatschappelijke initiatieven.

Samenwerking collega-fondsen

Elk half jaar vindt er overleg plaats tussen VSB fonds, Nederlandse Vereniging voor Psychotechniek, Stichting Doen, SKAN fonds en Start Foundation. Nieuwe kennismaking was er dit jaar met NSGK, Rabobank Foundation en het Nationaal Revalidatiefonds.

Met de Vereniging van Fondsen in Nederland is overleg geweest om een onderzoek te starten naar functies en beloningen binnen vergelijkbare organisaties. Dat is in 2003 nog niet afgerond en wordt voorgezet in 2004.

Aanjager

Start Foundation afficheert zich o.a. als ‘aanjager met vermogen’ en schuwt het initiatief allerminst. De ene keer door direct zelf het voortouw in handen te nemen, de andere keer door een rol als bemiddelaar te spelen.

Zo houdt het fonds annex investeerder de zaak in beweging en dat allemaal om het pad te effenen naar een arbeidsmarkt waarop iedereen welkom is. Opmerkelijke acties op dat terrein in 2003 waren: Het aanzoeken van Stichting Centraal Fonds RVVZ als partner voor de voortgang van de Roefeldag van Jantje Beton.

Het project Blokletters: alfabetisering en arbeidsactivering via educatieve televisie, kreeg van Start Foundation een garantiefinanciering en wist daarmee elders geld te verwerven voor dit initiatief.

In 2003 werden 16 Tweede Kamerleden ambassadeur voor één van de projecten van Start Foundation. Een initiatief om bijzondere projecten onder de aandacht te brengen van politici en beleidsmakers.

Verder was Start Foundation ook in 2003 nog actief binnen de Stichting Samenleving en Bedrijf en het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen overleg Eindhoven.

Bijlage

Nieuwe projecten in 2003 (zie voor uitgebreide informatie www.startfoundation.nl)

1. Waarderingsbijdragen totaal € 106.244

CD uit je Dak
Productie van een CD van dakloze muzikanten.
Stichting ZDT, Nijmegen. € 7.000

Wasserette Valentina
Aanschaf van een pick-up truck voor waterette Valentina.
Fundashon Kontakto, Curaçao. € 15.000

Boodschappendienst
Boodschappendienst voor bejaarde invaliden door werklozen.
Humanitas, Eindhoven. € 9.443

DAC Reproruimte
Kantoor-services geboden door dak- en thuislozen.
Stichting HVO Querido, Amsterdam. € 15.000

Succesvol gereïntegreerde vrouwen
Symposium over jonge vrouwen en de WAO.
Stichting de Rode Hoed, Amsterdam. € 9.935

Werkgeversfederatie Doorloopbanen
Vereniging van kleine werkgevers met gesubsidieerde arbeidsplaatsen.
Vereniging WDF, Amsterdam. € 15.000

Centrum voor creativiteit en levenslust
Reactiveringscentrum voor voormalig kankerpatiënten.
Stichting Ararat, Beuningen. € 5.000

Kunstwerk
Presenteren van kunst en workshops van en voor allochtonen.
Stichting Culturall, Rotterdam. € 10.000

Lommen Showroom Service
Opzetten Tegelpakkerij waar WAO-ers aan de slag gaan.
Lommen Showroom Service, Someren. € 5.000

Vlieg er eens uit
Methodiek beschrijving van de activering van allochtone vrouwen.
Stichting Feniks, Tilburg. € 14.866

2. Project/experimentbijdragen totaal € 934.593

Oemia
Arbeidsactivering van Arabische vrouwen. Stichting Oemia, Amsterdam. € 60.000

Mentorproject
Bestrijden van voortijdige schooluitval door inzet van mentoren uit bedrijfsleven. ROC Rijnijssel College, Arnhem. € 45.000

Wielertaxi
Introductie Wielertaxi in Nederland. Stichting de Omslag, Amsterdam. € 35.400

En nu iets positiefs
Specifieke aanpak van Marokkaanse risicjongeren.
Stichting ENIP, Amsterdam. € 100.000

Net even anders
Wajongers aan de slag in lunchroom en naaiatelier, Schijndel. € 91.571

SROI
Ontwikkeling methode: Social Return On Investment (SROI).
Scholten & Franssen VOF, Amsterdam. € 19.250

BLOKLETTERS
Alfabetisering en activering via educatieve televisie. ETV.NL, Rotterdam. € 53.790

Natuurlijk Samen
Verlenging en overlevingsplan Herdersproject.
Natuurstichting Westelijke Mijnstreek, Geleen. € 85.320

Samah
Verlenging maatjesproject minderjarige asielzoekers.
Stichting Samah, Amsterdam. € 60.000

Jonge alleenstaande moeders
Activeringsproject voor jonge alleenstaande (veelal Antilliaanse) tienermoeders. Partners aan het werk BV, Groningen. € 158.000

Nas & Mazzel
Bazaar van minionderingen door werklozen.
Stichting Nas & Mazzel, Groningen. € 100.000

Nettojob
Golfbewegingen naar de arbeidsmarkt
Sollicitatiebijeenkomsten op de golfbaan. Nettojob, Groningen. € 129.056

3. Kredieten totaal € 465.000

Traditionele Steenbakkerij
Steenbakkerij waar (seizoens)werklozen traditionele straatkeien produceren. Veenstra bestratingspersoneel BV, Emmen. € 150.000

Weginspectie op rolletjes
Weginspecties worden uitgevoerd door mensen in een rolstoel.
Ingenieursbureau Ambor, Geldermalsen. € 100.000

Supermarkt Attent
Dorpssupermarkt die draait op mensen met een verstandelijke handicap. Talant, Olderberkoop. € 215.000

BESCHOUWEN De goederen van de
aarde zijn voor iedereen
bestemd. Bisschop
Muskens **GEVEN** De meest
interessante experimenten
komen voort uit de
combinaties van ongelijke
polen. Theo Schuyt **WERKEN**
Over een jaar of vier zou er
wel eens een tekort aan
arbeidskrachten kunnen
ontstaan. Paul
de Beer

COLOFON

Stichting Start Foundation

De Stichting Start Foundation is een fonds dat streeft naar een arbeidsmarkt waar iedereen welkom is. Sinds 1999 ondersteunt en stimuleert Start Foundation vernieuwende projecten op de arbeidsmarkt. Dat gebeurt met geld, advies en contacten. Experimenten worden in de markt gezet voor mensen die een zeer kwetsbare positie hebben op de arbeidsmarkt. Het gaat hierbij om onder meer vroegtijdig schoolverlaters, gehandicapten, vluchtelingen, ex-gedetineerden en (ex-) psychiatrische patiënten. Vanaf 2003 ondersteunt Start Foundation ook bedrijven die een substantieel deel van hun werknemers rekruteren uit doelgroepen waarvoor Start Foundation zich inspant. Ten slotte kent Start Foundation ook een waarderingsbijdrage regeling voor kleinschalige initiatieven die zij daarmee wil stimuleren.

Start Foundation

Postbus 889
5600 AW Eindhoven
Telefoon: (040) 246 18 50
Fax: (040) 237 05 15
info@startfoundation.nl
www.startfoundation.nl
www.baanbrekerprijs.nl

Tekst

Ton van der Vliet, Jos Verhoeven, André Hendrikse,
Bert de Vries, Paul de Beer, Jed Emerson, Bas Senstius

Coördinatie

Geertje van der Beele

Art Direction en Ontwerp

Ritchard Kelliher, Lava Grafisch Ontwerpers

Fotografie

Jan-Reinier van der Vliet, Hans Gerritsen, Hans van der Beele

Druk

Drukkerij Tesink

Paradijslaan 22 A
Postbus 889
5600 AW Eindhoven
t +31 (0)40 246 18 50
f +31 (0)40 237 05 15
w www.startfoundation.nl
e info@startfoundation.nl

